

ANDREA CALOGERO CAMILLERI (n. 1925) este unul dintre cei mai populari scriitori italieni contemporani. Poet promițător în tinerețe, apoi regizor de teatru, scenarist și producător de radio și televiziune, Camilleri a început să scrie romane Tânăr, după vîrstă de patruzeci de ani. Astăzi, „Bătrânul“, cum îl numesc cu tăndrețe contemporanii, este considerat un nume de referință al genului polițist, contribuind la glisarea lui spre ficțiunea literară. Primul său roman, *Il corso delle cose*, a fost publicat abia în 1978 (deși fusese scris cu zece ani mai devreme), însă consacrarea literară a cunoscut-o după alți cincisprezece ani, odată cu romanul *La stagione della caccia* (*Sezonul de vânătoare*). În 1994, a apărut *Forma apei*, primul roman din seria *Comisarul Montalbano*, personaj care în scurt timp avea să se transforme într-un adevărat cult. Dintre titlurile seriei – care cuprinde peste 20 de volume până în prezent – menționăm: *Câinele de teracotă* (1996 – Editura Nemira, 2010, 2014), *Hotul de merinde* (1996 – Editura Nemira, 2009, 2014), *Excursie la Tindari* (2000 – Editura Nemira, 2010, 2014), *Un mese con Montalbano* (1998), *L'odore della notte* (2001), *La pazienza del ragno* (2004), *La luna di carta* (2005). Comisarul Montalbano a devenit atât de popular (la aceasta contribuind și un serial de televiziune de mare succes), încât Andrea Camilleri a ajuns în situația de a nu mai putea renunța la el (asemenea lui Arthur Conan Doyle cu personajul său Sherlock Holmes). „Cititorii îmi scriu și-mi spun că personajul le aparține și deci nu pot să fac ce vreau eu cu el. Cât despre a-l omorî, nici nu poate fi vorba. Am cerut sfaturi de la doi autori de romane polițiste, Montalban și Jean-Claude Izzo, dar se pare că e foarte primejdios să programezi dispariția unui astfel de personaj: cei doi au dece dat între timp.“ Prin urmare, Camilleri ar fi luat hotărârea ca ultima aventură a lui Montalbano s-o încrezînteze editorului său, cu indicația de a fi închisă într-un seif și publicată abia după moartea autorului.

SUNETUL VIORII

Andrea
CAMILLERI
un caz al comisarului Montalbano

Ediția a II-a

Traducere din limba italiană
EMANUEL BOTEZATU

NEMIRA

Descrierea CIP a Bibliotecii Nationale a României

CAMILLERI, ANDREA

Sunetul viorii / Andrea Camilleri : trad. :

Sanitar Vînă / Andrei Emanuel Botezatu - Ed.

lishing House, 2014
ISBN 978-606-570-283-2

I. Botezatu, Emanuel /trad.

821.131.1-31=135 1

Andrea Camilleri

Andrea Carrillo
LA VOCE DEL VIOLINO

LA VOCE DEL VIOLINO

Redactor: Oana IONASCU

Tehnoredactor: Corneliu

Revisor: Cornelia ALEXANDRESCU

Imparul executat de FED PRINT S.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestui lucru, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-579-883-0

Că avea să fie o zi cât se poate de proastă comisarul Salvo Montalbano se convinse chiar din clipa în care deschise obloanele ferestrelor de la dormitor. Era încă noapte – probabil că avea să se crape de ziua de-abia peste o oră, dacă nu și mai bine –, totuși întunericul parcă își pierduse din intensitate, suficient cât să lase să se întrezărească cerul gemând de nori burduși cu apă; dincolo de fația alburie de plajă, marea părea un pechinez. Din ziua în care o piticanie din rasa cu pricina – tot muchilipsit cu funde și fundițe – îi încercase *al dente* pulpa, după o reprise de scheläläituri ce se voiau de fapt lătrat, Montalbano începuse să-i spună mării „câine pechinéz“ atunci când era brăzdată de rafale scurte și reci, care stârneau miriade de valuri minuscule, încununate cu ciufuri ridicolе de spumă. Cât despre umoare, aceasta era deja la pământ, având în vedere că primul lucru pe care îl avea de făcut dimineață nu era deloc plăcut: să participe la o înmormântare.

De cu seară dăduse gata juma' de kil de anșoa proaspete cumpărate de menajera Adelina, pe care le făcuse salată, cu mult suc de lămâie, ulei de măslini și piper măcinat proaspăt. Un festin mareț, ce mai la deal, la vale, însă primise un telefon care avusese darul să-i strice toată seara.

- Alo, dom'le? Dom'le, 'mneavoastră personal în pirsoană sunteți la tilifon, dom'le?

- Eu însuși personal în însăși persoana mea mi-s, Catarè. Poți vorbi fără grijă.

Hotărâse împreună cu ceilalți din comisariat să-l posteze la centrală ca să răspundă la telefoane, crezând - eronat, după cum avea să se dovedească apoi - că acolo va face mai puține stricăciuni decât oriunde altundeva. După câteva solemne crize de furie, Montalbano înțelesese că singura posibilitate de a avea cu el un dialog situat în limitele tolerabile ale vorbitului în dodii era să-și însușească limbajul lui.

- Cer pardonanță și priință, dom'le.

Aha. Cerea iertare și îngăduință. Montalbano își ciuli urechile: dacă aşa-zisa limbă talienească a lui Catterella devinea ceremonioasă și pompoasă, însemna că situațiunea nu era deloc ușoară.

- Vorbește cu încredere, fără ezitanță, Catarè.

- Acu' trei zile în urmă v-or căutatără chiar pe 'mneavoastră personal în pirsoană, dom'le, 'mneavoastră nu erați vinit la secție, pe urmă eu uitai să vă fac referință.

- Și de unde or sunatără?

- Din Flòrida, dom'le.

Montalbano înmărmuri literalmente. Într-o viziune nu mai lungă de o fracțiune de secundă, se văzu pe el însuși în trening, făcând jogging împreună cu câțiva agenți americanii de la Narcotice, atletici, cu țeasta rasă, implicați cu toții într-un dosar complex de trafic de droguri.

- Satisfac-mi o curiozitate, Catarè: în ce limbă v-ați vorbit?

- Păi, în ce limbă să ne vorbim, dom'le? În talienească, altminterea cum?

- Ți-au zis ce vor?

- Bine-nțeles, tot despre orișice lucru mi-or zisără. Or zisără aşa: că muri muierea vicechesterului Tamburrano.

Scoase un suspin de ușurare: fusese peste puterile lui să și-l rețină. Nu telefonaseră din Florida, ci de la comisariatul din Floridia, lângă Siracusa. Caterina Tamburrano era de multă vreme grav bolnavă, iar vestea că murise nu-l luă tocmai prin surprindere.

- Dom'le, tot 'mneavoastră personal în pirsoană sunteți la tilifon?

- Tot eu personal sunt, Catarè, nu făcui schimb cu altu'.

- Mai ziseră aşa: că servisu' funeralier o să fie joi de dimineață, cam pe la nouă.

- Joi? Adicătelea mâne dimineață?

- Da, 'trăiți, dom'le.

Îl legă o prietenie prea veche de Michele Tamburrano ca să nu se ducă la înmormântare; în plus, i se oferea posibilitatea să remedieze cu demnitate faptul

de a nu-i fi dat omului nici măcar un telefon în ultima vreme. Hm, de la Vigàta la Florida erau trei ore și jumătate de mers cu mașina.

- Ascultă, Catarè, mașina mea-i la mecanic. Mâne dimineață, la cinci fix, o mașină de serviciu să fie aici, la mine, la Marinella. Pe urmă, îl anunți pe domnul Augello că eu o să stau absent până după-amiază. Ai înțeles bine ce-ți zisei?

Ieși de sub duș cu pielea roșie ca de rac fierăt: că să contrabalanzeze senzația de frig care îl încerca de când văzuse culoarea mării, abuzase de apa fierbințe. Începuse să-și radă barba când auzi mașina de serviciu. De altfel, era foarte dificil să n-o audă cineva pe o rază de zece kilometri! Mașina se catapultă cu viteză supersonică pe tăpșanul din fața casei, frână strident împrăștiind rafale de pietriș în toate direcțiile, apoi se auzi un văiet deznađăjduit de motor ambalat la maximum, un strigăt sfâșietor al schimbătorului de viteze, un scrâșnet acut de cauciuri și o nouă rafală de pietriș. Careva săzică, șoferul făcuse o manevră de întoarcere, postându-se în poziție de plecare.

Când ieși din casă, dădu cu ochii de Gallo, șoferul oficial al comisariatului, care jubila.

- Ia uitați ici, dom' comisar! Vedeți ce urme lăsai? Tii, ce manevră-mi ieși! În loc o-ntorsei, nu alta!

- Felicitări, făcu Montalbano cu un aer trist.

- Pun sirena? îl iscodi Gallo când urcară în mașină.

- Da, în cur pune-ți-o, îi răsunse comisarul, încruntat.

Si închise ochii să doarmă: n-avea chef de vorbă.

Înțelegând că superiorul său se pregătea să tragă un pui de somn, Gallo, care suferea de sindromul Indianapolis, acceleră din ce în ce mai tare, silindu-se să ajungă la o viteză pe măsura abilităților de șofer pe care credea că le are. Prin urmare, nu trecu nici un sfert de oră de când plecase la drum când surveni accidentul. Auzind scrâșnetul brusc al frânelor, Montalbano deschise ochii, dar nu văzu nimică-nimicuță: mai întâi, țeasta îi fu împinsă violent în față, apoi trasă la fel de violent înapoi de centura de siguranță. Urmă un zgromot devastator de tablă contorsionată, după care se întronă din nou liniștea, o liniște de povesti cu zâne, cu ciripit de păsărele și lătrat de câini.

- Ești rănit? îl întrebă comisarul pe Gallo, observând că șoferul își masa pieptul.

- Nu. Da' mneavoastră?

- N-am ni'ca. Da' cum s-a-ntâmplat?

- O gaddrina-mi tăie calea.

- Cine a mai pomenit ca o găină să traverseze strada când trec mașini! Hai să vedem ce pagube avem.

Coborâră. De jur împrejur, nici țipenie. Urmele lungi, de frână, se întipăriseră pe asfalt: chiar în locul de unde începeau se putea observa o moviliță întunecată. Gallo se apropiie, apoi se întoarse triumfător spre comisar.

- Ce vă zisei eu? O gaddrina era!

Caz clasic de sinucidere, nu-ncăpea nicio îndoială. La fel de limpede cum era și faptul că mașina de care se izbiseră, zdrobindu-i toată partea din spate, fusese parcată regulamentar lângă bordură: acum, din cauza loviturii, stătea oarecum de-a curmezișul, cu spatele ușor deviat spre axul drumului. Era un Renault Twingo de culoare *vert-bouteille*, plasată în aşa fel încât să închidă un drumeag desfundat, care după vreo treizeci de metri se sfărșea în dreptul unei vilăsoare cu un etaj, ale cărei uși și ferestre păreau ferecate. Mașina de serviciu a comisariatului avea un far făcut țăndări și aripa din dreapta care semăna cu o bucătă de carton mototolit.

- Și-acu' ce ne facem? îl iscodi Gallo, abătut.
- O luăm din loc. Ia spune, după părerea ta, mașina noastră mai merge?
- Eu încerc.

Scrâșnind, mașina de serviciu se urni în marșarier, reușind să se desprindă din îmbrățișarea celeilalte mașini. Nici de data aceasta nu se arăta cineva la vreuna din ferestrele vilăsoarei. Greu somn trebuie să se mai fi dormit în casa aceea: Twingo apartinea fără doar și poate cuiva de acolo, încrucișând în vecinătate nu se vedea urma vreunei alte case. În timp ce Gallo începu să tragă cu amândouă mâinile de aripă, încercând să elibereze roata din strânsoare, Montalbano scrisese pe un petic de hârtie numărul de telefon al comisariatului și îl stăcăra sub ștergătorul de parbriz al Renaultului.

Când e scris să nu-ți meargă bine, păi aşa ți-e scris și cu asta basta! După încă o jumătate de oră de mers,

Gallo începu din nou să-și maseze insistent pieptul, iar din când în când față i se schimboase de durere.

- Conduc eu, spuse brusc comisarul, iar Gallo nu zise nu.

Ajunsî în dreptul comunei Fela, Montalbano ieși de pe autostradă, încadrându-se pe deviația care ducea spre centru. Gallo nici măcar nu-și dădu seama: ținea ochii închiși, iar capul și-l sprijinea de geamul portierei.

- Unde suntem? îl iscodi pe Montalbano când deschise ochii, simțind că mașina se oprișe.

- Te-am adus la spital, la Fela. Dă-te jos.
- Bine, da' n-am ni'ca, dom' comisar.
- Dă-te jos. Vreau să te cate un doctor de pe aici.
- Bine, atunci mă lăsați aici și 'mneavoastră mergeți mai departe. Pe urmă, mă luati la întoarcere.
- Nu mai vorbi în dodii. Hai, mișcă.

Cătatul lui Gallo – incluzând auscultări, triplă măsurare de tensiune, radiografii și compania plăcută a unei asistente – dură mai bine de două ore. Într-un târziu, sosi sentința: Gallo nu avea nimic rupt, durerea se datora faptului că nu fusese precaut și se lovise de volan, iar starea de slabiciune putea fi pusă pe seama șocului suferit în urma izbiturii.

- Și acu' ce ne facem? îl iscodi din nou Gallo, din ce în ce mai abătut.

- Ce-ai vrea să ne facem? Mergem mai departe. Da' conduc eu.

La Florida mai fusese doar de două sau trei ori, totuși își amintea unde locuia Tamburrano. Prin

urmare, se îndreptă spre biserică Madonna delle Grazie, aproape perete-n perete cu casa colegului său. Ajuns în piațeta din fața lăcașului, privi lung la clădirea gătită de doliu, cu oameni care se grăbeau să intre. Serviciul funerar părea să fi început cu întârziere: prin urmare, nu era singurul care se mișca în contratimp.

– Eu o să trec pe la garajul comisariatului de aici, să văd ce fac cu mașina, îl înștiință Gallo. Pe urmă, trec să vă iau.

Montalbano intră în biserică gemând de lume: slujba începuse. Privi de jur împrejur, dar nu recunoșcu pe nimeni. Probabil că Tamburrano se află în primul rând, lângă catafalc, în fața altarului mare. Comisarul hotărî să rămână acolo unde se găsea, lângă ușa de la intrare: avea să-i strângă mâna lui Tamburrano la scoaterea sicriului din biserică. Trecuse o vreme de când asculta resemnat slujba, când, deodată, la primele cuvinte ale parohului, Montalbano tresări violent. Auzise bine, n-avea nicio îndoială.

– Iubitul nostru Nicola părăsește astăzi această vale a lacrimilor...

Făcându-și curaj, o atinse pe umăr pe bătrânică din fața lui.

- Iertați-mă, doamnă, a cui e înmormântarea?
- A lu' bietu' *ragionier* Pecoraro. Da' di ce?
- Credeam că e a doamnei Tamburrano.
- A, pe aia o făcură la biserică Sant' Anna.

Ca să ajungă pe jos la biserică Sant' Anna, avu nevoie de un sfert de oră bătut pe muchie. Aproape

alergând, ajunse gâfâind și leoarcă de sudoare, însă găsi biserică pustie. Undeva, în naos, îl zări pe paroh.

– Cer scuze, înmormântarea doamnei Tamburrano?

– S-a terminat acum două ore, făcu preotul, scrutându-l cu severitate.

– Știți cumva dacă o îngroapă aici, în localitate? continuă să-l iscodească Montalbano pe paroh, evitându-i însă privirea.

– Da' de unde! Odată slujba terminată, au urcat-o în mașină s-o ducă la Vibo Valentina. O depun acolo, în cavoul familiei. Soțul dumneaei, văduvul, a ținut să urmeze dricul cu mașina.

Și uite-așa, totul fusese în zadar. În piața Madonna delle Grazie zărise o cafenea cu mese în aer liber. Când sosi Gallo, cu mașina cărpită așa cum se pri-copuse el mai bine, se făcuse aproape ora două. Îi povestii ce i se întâmplase.

– Și acu' ce ne facem? îl iscodi Gallo pentru a treia oară, pierdut într-un ocean de tristețe.

– Pui mâna și mănânci o brioșă, bei o *granita*, că fac una tare bună aici, pe urmă ne întoarcem acasă. Iar dacă Domnul Iisus Hristos veghează asupra noastră și Sfânta Fecioară ne ține tovarăsie, pe la șase seara suntem la Vigâta.

Rugăciunea îi fu ascultată: merseră întins, o placere, nu alta!

– Mașina-i tot acolo, anunță Gallo, când Vigâta se vedea deja în zare.

Renaultul Twingo stătea exact aşa cum îl lăsaseră dimineaţă: puțin strâmb, cu spatele ușor deviat spre axul drumului, în dreptul drumeagului desfundat.

- Probabil că au telefonat la comisariat, zise Montalbano.

Vorbise ca să se afle-n treabă: imaginea mașinii și a vilișoarei cu ferestrele ferecate îi ridicase un nod greu în stomac.

- Întoarce, îi ordonă brusc lui Gallo.

Fără să stea pe gânduri, Gallo făcu o hazardată întoarcere în U, care stârni un cor de claxoane; în dreptul Renaultului mai făcu una – încă și mai hazardată – și frână în spatele mașinuței avariante.

Montalbano coborî în grabă. Nu se înșelase: când trecuseră prin dreptul ei, văzuse bine că biletul cu numărul de telefon era încă acolo, sub ștergător; nu se atinsese nimeni de el.

- Îmi dă cu virgulă, făcu comisarul către Gallo, care i se alăturase între timp.

Intră pe drumeag, îndreptându-se spre vilișoară. Probabil că fusese construită de curând: iarba din jur era încă arsă de var. Se vedea și mai multe țigle nou-nouțe stivuite într-o latură a tăpșanului din fața casei. Comisarul privi cu luare-aminte fiecare fereastră în parte: nicio rază de soare nu părea să penetreze prin obloanele grele, trase.

Se apropiie de ușă, apăsa butonul soneriei. Aștepta o vreme, apoi sună din nou.

- Știi cumva a cui e? îl iscodi pe Gallo.

- Nu, să trăiți, dom' comisar.

Și acum, ce să facă? La urma urmei, se lăsa seara, simțea că-l cuprinde oboseala, pe umeri îi apăsa greutatea acelei zile istovitoare, pierdute în zadar.

- Hai să-o ștergem de-aici, zise. Apoi adăugă, într-o tentativă timidă de a se autoconvinge: Cu siguranță că au telefonat la comisariat.

Șoferul îl scrută cu un aer de îndoială, însă își ținu gura.

Lui Gallo nici măcar nu-i dădu voie să mai intre în comisariat: îl expedie imediat acasă, să se odihnească. Adjunctul său, Mimi Augello, nu era acolo: fusese chemat la raport de noul chestor de la Montelusa, Luca Bonetti-Alderighi, un Tânăr și scăpărător bergamasco, care izbutise în mai puțin de o lună de când fusese numit să stârnească antipatia frenetică a tuturor.

- Domnu' chestor, îl informă Fazio, singurul din comisariat cu care Montalbano își permitea să aibă mai multe confidențe, s-a arătat nemulțumit că nu v-a găsit. Domnu' Augello s-a văzut obligat să se ducă el în locul 'mneavoastră.

- S-a văzut obligat? repetă iritat Montalbano. Äla abia a așteptat ocazia să se bage singur la înaintare!

Îi povestii lui Fazio despre accidentul de dimineață și îl întrebă dacă știa cine erau proprietarii vilișoarei. Acesta habar n-avea, dar își asigură superiorul că a doua zi, la prima oră, avea să se ducă la primărie să se informeze.

- A, mașina dumneavoastră e aici, în garaj.